

A TANÁCS 2005/212/IB KERETHATÁROZATA

(2005. február 24.)

a bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 29. cikkére, 31. cikke (1) bekezdésének c) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Dán Királyság kezdeményezésére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,

mivel:

- (1) A határokon átnyúló szervezett bűnözés fő indítéka az anyagi haszonszerzés. Következésképpen, az ilyen bűncselekmények megelőzésére és leküzdésére irányuló törekvések akkor lehetnek hatékonyak, ha azok a bűncselekményekből származó jövedelmek felkutatására, biztosítására, lefoglalására és elkobzására összpontosítanak. Ezt azonban – többek között – a tagállamok erre a területre vonatkozó jogszabályai közötti eltérések megnehezítik.
- (2) Az Európai Tanács 1998. decemberi, Bécsben tartott ülésének következtetéseiben a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelem terén az EU erőfeszítéseinek megerősítésére szólított fel, összhangban egy, az Amszterdami Szerződéssel a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó rendelkezési végrehajtásának legjobb módjáról szóló cselekvési tervvel ⁽²⁾.
- (3) A bécsi cselekvési terv (50) bekezdésének b) pontjával összhangban az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő öt éven belül a bűncselekményekből származó jövedelmek lefoglalására és elkobzására vonatkozó nemzeti rendelkezéseket fejleszteni és szükség esetén közelíteni kell, figyelembe véve a jóhiszemű harmadik felek jogait.
- (4) Az 1999. október 15–16-i tamperei Európai Tanács következtetéseinek (51) bekezdése hangsúlyozza, hogy a pénzmosás a szervezett bűnözés melegágya, amit gyökerestől fel kell számolni mindenhol, ahol csak megjelenik, és hogy az Európai Tanács eltökélt annak biztosítására, hogy konkrét intézkedések elfogadására kerüljön sor a bűncselekményből származó jövedelmek felderítésére, azok biztosítására, lefoglalására és elkobzására. Az Európai Tanács továbbá az (55) bekezdésre hivatkozik a büntetőjogi jogszabályok és a pénzmosásra vonatkozó eljárások közelítése érdekében (pl. pénzeszközök felderítése, biztosítása és elkobzása).

(5) A Tanács által 2000. március 27-én jóváhagyott, „A szervezett bűnözés megelőzése és ellenőrzése: az Európai Unió stratégiája az új évezredre” címet viselő, 2000. évi cselekvési terv ⁽³⁾ 19. ajánlásának megfelelően meg kell vizsgálni egy olyan eszköz szükségességének lehetőségét, amely – figyelembe véve a tagállamok bevált gyakorlatát és tiszteletben tartva az alapvető jogelveket – bevezeti az enyhítés lehetőségét a büntetőjog, a polgári jog vagy pénzügyi jog területén a szervezett bűnözéssel kapcsolatos jogsértés miatt elítélt személyek által birtokolt eszközök eredetével kapcsolatos bizonyítási teher vonatkozásában.

(6) Az ENSZ 2000. december 12-i, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményének az elkobzásról és a lefoglalásról szóló 12. cikkének megfelelően a részes államok – olyan mértékben, amely összhangban áll saját nemzeti joguk alapelveivel és a bírósági eljárások természetével – fontolóra vehetik annak megkövetelését, hogy az elkövető bizonyítsa az állítólagosan bűncselekményből származó jövedelmek vagy más, elkobzás alá eső vagyon jogszerű eredetét.

(7) Valamennyi tagállam megerősítette az Európa Tanács 1990. november 8-i, a pénzmosásról, a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló egyezményét. Néhány tagállam az egyezmény elkobzásáról szóló 2. cikkével kapcsolatban nyilatkozatot nyújtott be, hogy ezáltal csak egyes meghatározott bűncselekményekből származó jövedelmet legyen köteles elkobozni.

(8) A 2001/500/IB tanácsi kerethatározat ⁽⁴⁾ rendelkezéseket állapít meg a pénzmosásra, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó jövedelmek azonosítására, felkutatására, biztosítására, lefoglalására és elkobzására vonatkozóan. A fenti kerethatározat értelmében a tagállamok ugyancsak kötelesek eltekinteni attól, hogy az Európa Tanács egyezményének az elkobzással kapcsolatos rendelkezéseivel összefüggésben fenn tartással éljenek, vagy azt fenntartsák, amennyiben a jogsértés büntetési tételének felső határa egy évnél hosszabb szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságlavonással járó intézkedés.

(9) Az e területen meglévő eszközök az elkobzást illetően nem valósították meg kielégítő módon a határokon átnyúló együttműködést, mivel még mindig számos tagállam képtelen az egy évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő valamennyi bűncselekményből származó jövedelem elkobzására.

⁽¹⁾ HL C 184., 2002.8.2., 3. o.

⁽²⁾ HL C 19., 1999.1.23., 1. o.

⁽³⁾ HL C 124., 2000.5.3., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 182., 2001.7.5., 1. o.

(10) Ezen kerethatározat célja annak biztosítása, hogy valamennyi tagállam rendelkezzen a bűncselekményekből származó jövedelmek elkobzására vonatkozó hatékony szabályokkal, többek között a szervezett bűnözéssel kapcsolatos jogsértés miatt elítélt személyek által birtokolt eszközök eredetével kapcsolatos bizonyítási teher vonatkozásában. Ezen kerethatározat a bűncselekményekből származó jövedelmek elkobzására és a pénzeszközök megosztására vonatkozó határozatoknak az Európai Unión belüli kölcsönös elismeréséről szóló dán kerethatározat-tervezethez kapcsolódik, melynek benyújtására a kerethatározat-tervezettel azonos időpontban kerül sor.

(11) Ez a kerethatározat nem képezi akadályát annak, hogy a tagállamok a tisztességes eljárásra, különösen az ártatlanság védelmére, a tulajdonhoz való jogra, az egyesülési szabadságra, a sajtószabadságra és az egyéb médiára kiterjedő szólásszabadságra vonatkozó alapvető jogelveket alkalmazzák,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Fogalm meghatározások

E kerethatározat alkalmazásában:

- „bűncselekményből származó jövedelem” bűncselekményből származó bármely gazdasági előny. A bűncselekményből származó jövedelem a vagyon bármely, a következő francia bekezdésben meghatározott fajtáját magában foglalhatja,
- „vagyon” mindennemű vagyon, beleértve az anyagi vagy eszmei, ingó vagy ingatlan javakat, valamint az ilyen vagyonnal kapcsolatos jogcímet és az abban való érdekeltiséget igazoló okiratokat és okmányokat,
- „elkövetési eszközök” bármilyen vagyontárgy, amit bűncselekmény vagy bűncselekmények elkövetéséhez bármely módon, részben vagy egészben használtak vagy használni szándékoztak,
- „elkobzás” bűncselekménnyel vagy bűncselekményekkel kapcsolatos eljárás eredményeképpen bíróság által hozott szankció vagy intézkedés, amely végleges tulajdonvesztést eredményez,
- „jogi személy” bármely szervezet, amely az alkalmazandó nemzeti jog szerint ilyen jogállással bír, kivéve az államokat, illetve az állami közhatalmat gyakorló egyéb közigazgatási szerveket és a nemzetközi közjogi szervezeteket.

2. cikk

Elkobzás

(1) A tagállamok megteszik a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy képesek legyenek – akár egészben akár részben – az egy évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények elkövetési eszközeinek, illetőleg a bűncselekményekből származó jövedelmeknek, vagy az ilyen jövedelmekkel megegyező értékű vagyonnak az elkobzására.

(2) Az adóügyi bűncselekmények vonatkozásában a tagállamok a büntetőeljárástól eltérő más eljárásokat is alkalmazhatnak annak érdekében, hogy az elkövetőt megfosszák a bűncselekményből származó jövedelmektől.

3. cikk

Kiterjesztett elkobzási hatáskör

(1) A tagállamok elfogadják a legalább ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy – a (2) bekezdésben említett körülmények között – képesek legyenek az olyan bűncselekmény miatt elítélt személy tulajdonában álló vagyon akár egészben, akár részben való elkobzására,

a) melynek elkövetésére az Európai Unió tagállamaiban a bünszervezetben való részvétel bűncselekménnyé való nyilvánításáról szóló 1998. december 21-i 98/733/IB együttes fellépésben⁽¹⁾ meghatározott bünszervezet keretében került sor, amennyiben a bűncselekmény az alábbiak hatálya tartozik:

- az euró bevezetésével kapcsolatos pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló védelem megerősítéséről szóló, 2000. május 29-i 2000/383/IB tanácsi kerethatározat⁽²⁾,
- a pénzmosásról, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó vagyonok azonosításáról, felkutatásáról, zárolásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, 2001. június 26-i 2001/500/IB tanácsi kerethatározat,
- az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló, 2002. július 19-i 2002/629/IB tanácsi kerethatározat⁽³⁾,
- a jogellenes be- és átutazáshoz, valamint a jogellenes tartózkodáshoz történő segítségnyújtás elleni küzdelem büntetőjogi keretének megerősítéséről szóló, 2002. november 28-i 2002/946/IB tanácsi kerethatározat⁽⁴⁾,
- a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló, 2003. december 22-i 2004/68/IB tanácsi kerethatározat⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ HL L 351., 1998.12.29., 1. o.

⁽²⁾ HL L 140., 2000.6.14., 1. o.

⁽³⁾ HL L 203., 2002.8.1., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 328., 2002.12.5., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 13., 2004.1.20., 44. o.

— a kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a szankciókra vonatkozó minimumrendelkezések megállapításáról szóló, 2004. október 25-i 2004/757/IB tanácsi kerethatározat ⁽¹⁾;

b) amely a terrorizmus elleni küzdelemről szóló, 2002. június 13-i 2002/475/IB kerethatározat ⁽²⁾ hatálya alá tartozik,

feltéve, hogy a fent említett kerethatározatok értelmében a bűncselekmény

— a pénzmosástól eltérő, más bűncselekmények tekintetében maximálisan legalább öt évtől tíz évig terjedő börtönbüntetéssel büntetendő,

— a pénzmosás tekintetében maximálisan legalább négy évig terjedő börtönbüntetéssel büntetendő,

és a bűncselekmény természetéből adódóan anyagi haszon-szerzésre alkalmas.

(2) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy lehetővé tegyék az e cikk értelmében való elkobzást legalább abban az esetben:

a) amennyiben egy nemzeti bíróság meghatározott tények alapján teljes mértékben meg van győződve arról, hogy a kérdéses vagyon az elítélt személy az (1) bekezdésben említett bűncselekmény miatti elítélését megelőző, a bíróság szerint az adott eset körülményei alapján ésszerűnek ítélt időszakon belül elkövetett bűncselekményeiből származik; vagy

b) amennyiben egy nemzeti bíróság meghatározott tények alapján teljes mértékben meg van győződve arról, hogy a kérdéses vagyon az elítélt személy az (1) bekezdésben említett bűncselekmény miatti elítélését megelőző, a bíróság szerint az adott eset körülményei alapján ésszerűnek ítélt időszakon belül elkövetett hasonló bűncselekményeiből származik; vagy

c) amennyiben megállapításra kerül, hogy a vagyon értéke nincsen arányban az elítélt személy jogszerű bevételeivel és egy nemzeti bíróság meghatározott tények alapján teljes mértékben meg van győződve arról, hogy a kérdéses vagyon az elítélt személy bűncselekményeiből származik.

(3) A tagállamok az ahhoz szükséges intézkedések elfogadását is fontolóra vehetik, hogy – az (1) és a (2) bekezdésekben meghatározott feltételekkel összhangban – képesek legyenek az érintett személy legközelebbi hozzátartozói által szerzett, vala-

mint olyan jogi személy részére átruházott vagyon részben vagy egészben történő elkobzására, amelyben az érintett személy – egyedül, vagy legközelebbi hozzátartozóival együtt – meghatározó befolyással rendelkezik. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha az érintett személy a jogi személy bevételeinek jelentős részét megkapja.

(4) A tagállamok a büntetőeljárástól eltérő, más eljárásokat is alkalmazhatnak annak érdekében, hogy az elkövetőt megfosszák az ilyen vagyontól.

4. cikk

Jogorvoslat

A tagállamok megteszik az annak biztosításához szükséges lépéseket, hogy a 2. és 3. cikk hatálya alá tartozó intézkedések által érintett érdekelt felek jogaik megőrzése érdekében hatékony jogorvoslati lehetőségekkel rendelkezzenek.

5. cikk

Védőintézkedések

E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek – ideértve különösen az ártatlanság vélmét – tiszteletben tartásának a kötelezettségét.

6. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy ennek a kerethatározatnak legkésőbb 2007. március 15-ig megfeleljenek.

(2) A tagállamok legkésőbb 2007. március 15-ig eljuttatják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azon rendelkezések szövegét, amelyekkel az e kerethatározat szerinti kötelezettségeiket nemzeti jogukba átültetik. Az e tájékoztatás alapján elkészített jelentés és a Bizottság által készített írásbeli jelentés alapján a Tanács legkésőbb 2007. június 15-ig megvizsgálja, hogy a tagállamok az e kerethatározat rendelkezéseinek való megfelelés érdekében milyen mértékben hozták meg a szükséges intézkedéseket.

7. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2005. február 24-én.

a Tanács részéről
az elnök
N. SCHMIT

⁽¹⁾ HL L 335., 2004.11.11., 8. o.

⁽²⁾ HL L 164., 2002.6.22., 3. o.